

Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]

Vol 4, No 2 (2023)

afimec,special issue

Εκπαιδευτικό Ντοκιμαντέρ «Η τέχνη σε καραντίνα;»

Δέσποινα-Μελίνα Καπετανγιώργη , Ευηλένα Καρδαμήλα , Αλεξανδρος Παπανικολάου , Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός

doi: [10.12681/afimec.34263](https://doi.org/10.12681/afimec.34263)

To cite this article:

Καπετανγιώργη Δ.-Μ., Καρδαμήλα Ε., Παπανικολάου Α., & Σοφός Α. (Λοΐζος). (2023). Εκπαιδευτικό Ντοκιμαντέρ «Η τέχνη σε καραντίνα;». *Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]*, 4(2). <https://doi.org/10.12681/afimec.34263>

Εκπαιδευτικό Ντοκιμαντέρ «Η τέχνη σε καραντίνα;»

Καπετανγιώργη Δέσποινα-Μελίνα
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
«Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση
με χρήση νέων τεχνολογιών»
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
premnt20005@aegean.gr

Καρδαμήλα Ευηλένα
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
«Επιστήμες της Αγωγής –
Εκπαίδευση με χρήση
νέων τεχνολογιών»
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
premnt20008@aegean.gr

Παπανικολάου Αλέξανδρος
Μεταπτυχιακός φοιτητής
«Επιστήμες της Αγωγής –
Εκπαίδευση με χρήση
νέων τεχνολογιών»
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
premnt20028@aegean.gr

Αλιβίζος (Λοῖζος) Σοφός
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
lsfos@aegean.gr

Abstract

"Art in quarantine?" is a social-cultural documentary that attempts through this question to reflect and present the impact of Covid Pandemic 19 in culture. As it raises the role of art in the pandemic it focuses, more specifically, on the field of dance, music and theater, presenting, through the interviews of three artists, how they experienced the pandemic and their ways to adapt to the new situation.

Keywords: quarantine, art, pandemic Covid19, theater, music, dance

Περίληψη

«Η τέχνη σε καραντίνα;» αποτελεί ένα κοινωνικό-πολιτιστικό ντοκιμαντέρ που επιχειρεί μέσα από αυτό το ερώτημα να προβληματίσει και να παρουσιάσει τις επιπτώσεις της πανδημίας του Covid 19 στον πολιτισμό. Καθώς προβάλλει το ρόλο της τέχνης στην πανδημία επικεντρώνεται, πιο συγκεκριμένα, στον τομέα του χορού, της μουσικής και του θεάτρου παρουσιάζοντας, μέσα από τις συνεντεύξεις τριών καλλιτεχνών, το πώς βίωσαν την πανδημία και τους τρόπους προσαρμογής τους στα νέα δεδομένα.

Λέξεις κλειδιά: καραντίνα, τέχνη, πανδημία Covid19, θέατρο, μουσική, χορός

1. Θεωρητική προσέγγιση

Η βασική ιδέα για την δημιουργία της ταινίας στηρίχθηκε στους εξής άξονες:

Την αξία του πολιτισμού, τη σύνδεση των τεχνών μουσική-χορός-θέατρο, την επίδραση της πανδημίας στον πολιτισμό και τους καλλιτέχνες, τον ρόλο της τέχνης στην πανδημία, τις εκφραστικές διεξόδους την περίοδο της πανδημίας και το ρόλο της τεχνολογίας στην εύρεση εναλλακτικών τρόπων έκφρασης στην καραντίνα.

Η πανδημία του κορονοϊού Covid-19 και η καραντίνα που επήλθε ήταν καταστάσεις πρωτόγνωρες για όλο το σύγχρονο κόσμο και επηρέασαν της ζωές των ανθρώπων από κάθε άκρη της γης. Έτσι, δε θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστο το κομμάτι του πολιτισμού και της τέχνης στην Ελλάδα, καθώς κάθε δραστηριότητα, η οποία απαιτεί αλληλεπίδραση και σωματική επαφή έπρεπε να μπει σε παύση.

Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική ταινία γίνεται μια προσπάθεια προβολής της επιρροής που άσκησε η πανδημία και η καραντίνα στον χώρο του πολιτισμού και συγκεκριμένα της τομείς της μουσικής, του χορού και του θεάτρου. Παράλληλα, παρουσιάζεται ο ρόλος που έπαιξε η τέχνη της ζωές των ανθρώπων αυτή την περίοδο καθώς και η βοήθεια που προσέφερε η τεχνολογία ώστε να μπορέσουν να ασκηθούν οι συγκεκριμένες μορφές τέχνης (μουσική, χορός, θέατρο) με νέα δεδομένα και εξ' αποστάσεως.

Τόσο στο διαδίκτυο όσο και στα υπόλοιπα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης οι πληροφορίες για το θέμα της πανδημίας, των κλειστών πολιτιστικών χώρων και της εναλλακτικούς τρόπους άσκησης της τέχνης εξ' αποστάσεως είναι αρκετές. Της υπάρχουν αρκετά άρθρα αλλά και video που παρουσιάζουν της αποφάσεις για το κλείσιμο των πολιτιστικών χώρων και την παύση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων αλλά και για της αντιδράσεις των ανθρώπων που ασχολούνται με τον πολιτισμό και της επιδράσεις που είχε αυτό το κλείσιμο στη ζωή και την καριέρα της.

2. Είδος μιντιακού προϊόντος

Η παρούσα εκπαιδευτική ταινία εντάσσεται στο είδος των κοινωνικο-πολιτισμικών ντοκιμαντέρ. Οι ρίζες αυτού του είδους ντοκιμαντέρ εντοπίζονται σε δύο διαφορετικές επιστήμες, την κοινωνιολογία και τις πολιτιστικές σπουδές. Ασχολείται κυρίως με τη σύνθεση της κοινωνίας αλλά και με διάφορα κοινωνικοπολιτισμικά φαινόμενα που προκύπτουν σε κάθε εποχή γι' αυτό και κύριο χαρακτηριστικό αυτού του είδους είναι η εναλλασσόμενη φύση των θεμάτων του. Στην συγκεκριμένη εκπαιδευτική ταινία εντοπίζεται το χαρακτηριστικό της ενασχόλησης με κοινωνικοπολιτισμικά φαινόμενα καθώς τόσο η πανδημία και η καραντίνα είναι μια νέα κατάσταση που παρουσιάστηκε και άλλαξε τον τρόπο ζωής αλλά και οργάνωσης της καθημερινότητας των κοινωνιών. Παράλληλα, ο πολιτισμός και οι πολιτιστικές δραστηριότητες είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της κάθε κοινωνίας και επηρεάζει τον τρόπο που αυτή λειτουργεί. Έτσι, με την διακοπή οποιασδήποτε μορφής τέχνης και πολιτισμού λόγω της πανδημίας και της καραντίνας επέρχονται στην κοινωνία μεγάλες μεταβολές τις οποίες ένα κοινωνικο-πολιτισμικό ντοκιμαντέρ καλείται να πραγματευτεί.

Το θέμα που επιλέχθηκε για το συγκεκριμένο ντοκιμαντέρ είναι η πανδημία του Covid-19 και πώς αυτή επηρέασε τον πολιτισμό και την τέχνη. Συγκεκριμένα η ταινία πραγματεύεται τις επιρροές που είχε η καραντίνα για την πανδημία στον πολιτισμό καθώς οι πολιτιστικοί χώροι έκλεισαν και οι πολιτιστικές δραστηριότητες έπαψαν. Ακόμη, ασχολείται με τους τρόπους που καλλιτέχνες από τρεις διαφορετικούς κλάδους -τη μουσική, τον χορό και το θέατρο- βίωσαν όλη αυτή την καινούρια κατάσταση και αναζητήσαν νέους τρόπους ώστε να ασκήσουν την τέχνη τους.

Η επιλογή αυτού του θέματος έγκειται στην επικαιρότητά του καθώς η πανδημία και η καραντίνα είναι μια κατάσταση, η οποία έχει επηρεάσει όλους τους ανθρώπους από κάθε σημείο της γης. Όχι μόνο έχει αλλάξει τις ζωές όλων μας, αλλά είναι και το κεντρικό θέμα συζήτησης καθημερινά από όλους. Τα παιδιά, επίσης, έχουν επηρεαστεί

από αυτή την κατάσταση καθώς άλλαξε όλη η σχολική τους ζωή και η καθημερινότητά τους, οπότε το θέμα της εκπαιδευτικής ταινίας τους είναι αρκετά προσφιλές.

Από την άλλη πλευρά, η τέχνη και ο πολιτισμός είναι κομμάτια αναπόσπαστα από τη ζωή όλων είτε λιγότερο είτε περισσότερο. Με τα νέα δεδομένα αναγκαστήκαμε να στερηθούμε τις περισσότερες μορφές τέχνης, ειδικά εκείνες που απαιτούν την αλληλεπίδραση με άλλους ανθρώπους όπως ο χορός, το θέατρο και η μουσική. Όμως μέσα από αυτό το ντοκιμαντέρ αναδεικνύεται και ο ρόλος που έπαιξε η τέχνη στο να γίνει το φορτίο της καραντίνας ελαφρύτερο αλλά και κάποιοι εναλλακτικοί τρόποι έκφρασης και άσκησης της τέχνης με τη βοήθεια της τεχνολογίας.

Έτσι με το θέμα αυτού του ντοκιμαντέρ όχι μόνο θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν όλα αυτά που βιώνουμε και σκεφτόμαστε αλλά θα περαστεί και ένα θετικό και ελπιδοφόρο μήνυμα για τους τρόπους που η τέχνη πάντα θα βρίσκει για να επιβιώνει.

3. Δομή της ταινίας

3.1 ΜΕΡΗ ΤΑΙΝΙΑΣ

- **Εισαγωγή:** Πλάνα από την Αθήνα πριν και κατά τη διάρκεια της καραντίνας. Πολυσύχναστοι δρόμοι της Αθήνας κατά την πανδημία έχουν ερημωθεί. Αντιθέσεις σε χώρους πολιτισμού Θέατρα, κέντρα διασκέδασης κ.ά. τα οποία είναι κλειστά με λουκέτο. Έναρξη της πανδημίας στη χώρα μας. Πλάνα από νοσοκομεία με ΜΕΘ στη Κίνα. Πλάνα με διάγγελμα του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη να αναγγέλλει την αρχή της πανδημίας στη χώρα μας και την αρχή της καραντίνας.

- **Κύριο μέρος:** Το κύριο μέρος αποτελείται από συνεντεύξεις καλλιτεχνών από 3 μορφές τέχνης:

- **Μουσική:** Συνέντευξη με μουσικό
- **Θέατρο:** Συνέντευξη με ηθοποιό
- **Χορός:** Συνέντευξη με χορεύτρια

Και οι 3 καλλιτέχνες απαντάνε σε 10 κοινά ερωτήματα σχετικά με το πως βίωσαν την καραντίνα και πως τους επηρέασε. Παράλληλα με τις συνεντεύξεις παίζουν αποσπάσματα από τη ζωή των καλλιτεχνών πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

- **Επίλογος:** Πλάνα από διαμαρτυρίες καλλιτεχνών, οι οποίοι εκφράζουν την αντίδρασή τους απέναντι στις εξελίξεις στον Πολιτισμό εν καιρώ πανδημίας. Κλείνουμε με αίσθημα ελπίδας ότι η τέχνη βρίσκει πάντα τρόπο να μάχεται και να δίνει ελπίδα στους ανθρώπους

Η δομή του ντοκιμαντέρ είναι μικτή. Στηρίζεται σε εναλλαγή πλάνων από ήδη υπάρχοντα βίντεο στο διαδίκτυο και τις συνεντεύξεις τριών καλλιτεχνών (μουσικός, χορεύτρια, ηθοποιός). Στην εισαγωγή και τον επίλογο του ντοκιμαντέρ, η αφήγηση πραγματοποιείται μέσω της φωνής αφηγητή – σπικάζ και τα πλάνα επενδύονται με μουσική, στοιχεία τα οποία έχουν ενισχυτικό ρόλο στη διαμόρφωση της κατάλληλης ατμόσφαιρας της ταινίας για την παρουσίαση του φαινομένου.

Το ντοκιμαντέρ έχει Διερευνητική αφηγηματική δομή με σπειροειδή ανάπτυξη λόγου. Τα πλάνα του ντοκιμαντέρ εναλλάσσονται ανάλογα με τη θεματική ενότητα. Πιο συγκεκριμένα η εισαγωγή γίνεται με πλάνα, από πολυσύχναστους δρόμους της Αθήνας, επενδυμένα με μουσική. Στα εισαγωγικά αυτά πλάνα ακολουθεί αναφορά στο πώς ξεκίνησε η πανδημία, η καραντίνα και κατά συνέπεια η παύση των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων. Καθώς παρουσιάζεται το φαινόμενο υπάρχει εναλλαγή γρήγορων πλάνων που παρουσιάζουν την έναρξη της πανδημίας με το διάγγελμα των ειδήσεων για την έναρξη της καραντίνας και ακολουθούν ποικίλα πλάνα με πολιτιστικούς χώρους κλειστούς με λουκέτα και τους πολυσύχναστους δρόμους της Αθήνας να είναι πλέον άδαιοι. Μέσα λοιπόν από την παρουσίαση του φαινομένου διατυπώνονται οι εξής ερωτήσεις: «Ποιες είναι οι συνέπειες της πανδημίας για τους ίδιους τους καλλιτέχνες; Πώς βίωσαν οι ίδιοι αυτή την κατάσταση; Πώς προσαρμόστηκαν; Πώς ήταν η ζωή τους πριν και μετά από αυτό το γεγονός; Ποιος είναι ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία;». Αυτές οι ερωτήσεις μας δίνουν την αφορμή να περάσουμε στο κύριο μέρος του ντοκιμαντέρ. Σε αυτό το σημείο ακολουθούν οι συνεντεύξεις τριών καλλιτεχνών (μουσικός, ηθοποιός και χορεύτρια) οι οποίοι μας απαντούν στα παραπάνω ερωτήματα με βάση τα βιώματά τους (επεξήγηση της ερώτησης μέσα από αναφορές του παρουσιαστή ή άλλων συνεντευξιαζόμενων, παρουσιάζοντας έτσι διαφορετικές διαστάσεις του ζητήματος). Σε αυτό το σημείο το ντοκιμαντέρ εστιάζει κάθε φορά σε ένα θέμα (π.χ. τον ρόλο της τέχνης στη ζωή των καλλιτεχνών, τις αλλαγές που έφερε η καραντίνα στη ζωή τους, τους τρόπους που βρήκαν για να την αντιμετωπίσουν) από τη σκοπιά του κάθε καλλιτέχνη-μουσικού, χορευτή, ηθοποιού-. Έτσι λοιπόν, κάθε φορά ανάλογα την ερώτηση που τίθεται εναλλάσσονται τα πλάνα από τις συνεντεύξεις των τριών καλλιτεχνών οι οποίοι απαντούν στην εκάστοτε ερώτηση. Μετά το τέλος των συνεντεύξεων γίνεται μετάβαση σε ένα νέο θέμα. Τα τελικά πλάνα παρουσιάζουν τις διαμαρτυρίες και τους τρόπους με τους οποίους προσπαθούν να διεκδικήσουν οι καλλιτέχνες μια αλλαγή σε όλη αυτή την κατάσταση καθώς εκφράζουν την αντίδρασή τους στις εξελίξεις της πανδημίας.

4. Μαθησιακό αντικείμενο

Η ταινία απευθύνεται σε **μαθητές της Γ γυμνασίου (15 χρονών)** και εντάσσεται στο ευρύτερο θεματικό πεδίο της **αισθητικής αγωγής (μουσική, εικαστικά)**. Επιπλέον, η ταινία μπορεί να αξιοποιηθεί και διαθεματικά μέσα από μαθήματα όπως Αρχαία Ελληνικά κείμενα από μετάφραση, Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή της αντίστοιχης τάξης.

Οι μαθητές, μέσα από τη θέαση της ταινίας και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, θα αντιληφθούν το ρόλο και τους τρόπους επιβίωσης της τέχνης σε κρίσιμες περιόδους όπως η πανδημία και θα ευαισθητοποιηθούν αναφορικά με τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι καλλιτέχνες κατά τη διάρκεια της καραντίνας. Παράλληλα, θα ενθαρρυνθούν να εντοπίσουν και να αναζητήσουν εναλλακτικούς τρόπους αντιμετώπισης κρίσιμων περιόδων στη ζωή μας όπως η πανδημία και η καραντίνα και θα αναπτύξουν καλλιτεχνικές δεξιότητες μέσω της δημιουργίας αφίσας, κολλάζ, δικών τους τραγουδιών και της συμμετοχής τους σε θεατρικές παραστάσεις. Τέλος, θα έρθουν σε επαφή με τον τρόπο που οι καλλιτέχνες και συνεπώς και άλλοι εργαζόμενοι μπορούν να διαμαρτυρηθούν και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους σε καταστάσεις που αναγκάζονται να σταματήσουν να εργάζονται.

5. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός

Στα πλαίσια της εκπαιδευτικής ταινίας δημιουργήθηκε φάκελος που περιέχει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που δημιουργήθηκαν ώστε να υποστηρίξουν την παιδαγωγική αξιοποίηση της ως αυτόνομο μαθησιακό αντικείμενο.

Οι δραστηριότητες υλοποιούνται τόσο δια ζώσης στη σχολική αίθουσα όσο και εξ αποστάσεως. Ο μαθητής/-τρια λειτουργεί αυτόνομα ή συνεργαζόμενος/η με συμμαθητές του/της για την ολοκλήρωσή τους.

Ο χρόνος που απαιτείται για κάθε δραστηριότητα αναγράφεται στην εκφώνηση. Το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων είναι 17. Τα είδη των δραστηριοτήτων είναι τα εξής:

Η κατανομή των δραστηριοτήτων έχει ως εξής:

- 5 δραστηριότητες οπτικοακουστικής παιδείας
- 3 δραστηριότητες ανάπτυξης συναισθημάτων
- 6 δραστηριότητες γνωστικού περιεχομένου
- 3 δραστηριότητες επιπλέον γνωστικού περιεχομένου για περαιτέρω ενασχόληση με το αντικείμενο

Μαθησιακοί στόχοι:

Οι μαθητές μετά την επεξεργασία της ταινίας και των δραστηριοτήτων:

- Θα κατανοήσουν τη σημασία που είχε το κλείσιμο των πολιτιστικών χώρων για τους καλλιτέχνες του θεάτρου, της μουσικής και του χορού
- Θα έχουν ευαισθητοποιηθεί σχετικά με το πώς βίωσαν οι καλλιτέχνες την καραντίνα
- Θα έχουν κατανοήσει το ρόλο της τέχνης στην πανδημία
- Θα έχουν κατανοήσει τη συμβολή της τεχνολογίας στη διάσωση διάφορων μορφών τέχνης κατά τη πανδημία
- Θα έρθουν σε επαφή με εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας, έκφρασης και δημιουργίας
- Θα ευαισθητοποιηθούν σχετικά με θέματα πολιτισμού
- Θα ευαισθητοποιηθούν σχετικά με κοινωνικά θέματα όπως τα άτομα ΑΜΕΑ
- Θα έρθουν σε επαφή με τρόπους διεκδίκησης δικαιωμάτων
- Θα αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους και τη κριτική τους σκέψη

6. Παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού

Αριθμός	Διάσταση έννοια	Κατηγορία	Διδακτική λειτουργία	Επίπεδο στόχου	Διάρκεια	Σκηνές	Μαθησιακό αποτέλεσμα	Τίτλος δραστηριότητας
1	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Οπτικοακουστικής παιδείας	Γνωστικής επεξεργασίας	Εντοπισμός - οι μαθητές θα εντοπίσουν τις τεχνικές που χρησιμοποιεί ένας δημιουργός αφίσας για να προσελκύσει το ενδιαφέρον	15'	Πριν τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να εντοπίζουν τις τεχνικές που χρησιμοποιούν οι δημιουργοί αφισών για να πετύχουν τον εκάστοτε στόχο τους.	Αφίσα
2	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Οπτικοακουστικής παιδείας	Γνωστικής επεξεργασίας	Εντοπισμός - οι μαθητές θα εντοπίσουν τις τεχνικές με τις οποίες ο δημιουργός του τρέιλερ προσελκύει το ενδιαφέρον των θεατών	15'	Πριν τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να εντοπίζουν τις τεχνικές που χρησιμοποιούν οι δημιουργοί των τρέιλερ για να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των θεατών.	Τρέιλερ
3	Μουσική	Οπτικοακουστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας	Κατανόησης - Να κατανοήσουν οι μαθητές το περιεχόμενο των στίχων του τραγουδιού	30'	41	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοούν το περιεχόμενο στίχων τραγουδιών και να το συνδέουν με κοινωνικοπολιτισμικά θέματα.	«Ο μέρμηγκας»
4	Θέατρο	Οπτικοακουστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας και επέκτασης	Κατανόησης - Να κατανοήσουν οι μαθητές το ρόλο του θεάτρου την περίοδο της πανδημίας και του ρόλου της τεχνολογίας στη διάσωσή του	5 ώρες	26	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοούν το ρόλο που παίζει το θέατρο στη ζωή των ανθρώπων και το ρόλο της τεχνολογίας στη διάσωσή του και να συμμετέχουν σε οι ίδιοι σε μια θεατρική παράσταση	Θέατρο μέσω διαδικτύου

5	Θέατρο	Οπτικοακουστικού περιεχομένου	Γνωστικής Επεξεργασίας ./Επέκτασης	Εντόπιση - Να εντοπίσουν οι μαθητές ομοιότητες και διαφορές	2 ώρες	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στην καθημερινότητα της καραντίνας από διάφορους ανθρώπους.	Η ζωή πριν και κατά τη διάρκεια της καραντίνας
6	Διαμαρτυρία καλλιτεχνών	Ανάπτυξης συναισθημάτων	Επέκτασης	Ευαισθητοποίηση - Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές ώστε να μπορούν να μπουν στη θέση ανθρώπων που αντιμετωπίζουν κρίσιμες καταστάσεις	30'	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να ευαισθητοποιούνται και να κατανοούν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι καλλιτέχνες σε κρίσιμες περιόδους.	Support the Artists
7	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Ανάπτυξης συναισθημάτων	Επέκτασης	Κατανόηση - Να κατανοήσουν οι μαθητές τα συναισθήματα που βίωσαν οι καλλιτέχνες την περίοδο της καραντίνας	30'	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοούν τα συναισθήματα που μπορεί να βιώνει ένας καλλιτέχνης όταν δε μπορεί να ασκήσει την τέχνη του	Αν ήμουν καλλιτέχνης στην πανδημία
8	Μουσική	Ανάπτυξης συναισθημάτων	Γνωστικής επεξεργασίας και εμπέδωσης	Εντοπισμός - Να εντοπίσουν οι μαθητές εναλλακτικούς τρόπους έκφρασης σε κρίσιμες περιόδους της ζωής τους	30'	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να βρουν εναλλακτικούς τρόπους για να εκφράζονται και να επικοινωνούν όταν οι συνθήκες δεν τους το επιτρέπουν	Η μουσική μας ενώνει
9	Τρόποι αντιμετώπισης καραντίνας	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας	Κατανόησης - Να κατανοήσουν οι μαθητές το ρόλο που μπορεί να παίξει η τέχνη στην αντιμετώπιση των αρνητικών συναισθημάτων της καραντίνας	30'-45'	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα έχουν κατανοήσει το ρόλο που παίζει η τέχνη στην αντιμετώπιση αρνητικών συναισθημάτων σε κρίσιμες περιόδους	«Το Δεκαήμερο» του Βοκάκιου
10	Μουσική	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας	Εντοπισμός - Να εντοπίσουν οι μαθητές εναλλακτικούς τρόπους να	30'	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να εντοπίζουν εναλλακτικούς τρόπους για να	Συναυλία ένα ΚΛΙΚ μακριά!

				εκφράζονται σε κρίσιμες περιόδους			εκφράζονται σε κρίσιμες περιόδους	
11	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Γνωστικού περιεχομένου	Επέκτασης	Εφαρμογής - Οι μαθητές θα εφαρμόσουν όσα είδαν στις συνεντεύξεις της ταινίας και θα πάρουν τη δική τους συνέντευξη	4 ώρες	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να εργάζονται ομαδικά και να παίρνουν τις δικές τους συνεντεύξεις	Ωρα να πάρουμε τη δική μας συνέντευξη
12	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Γνωστικού περιεχομένου	Επέκτασης	Εφαρμογής και ανάλυσης - Οι μαθητές θα εφαρμόσουν όσα έμαθαν παραπάνω σχετικά με τον πολιτισμό στην πανδημία και θα τα αναλύσουν μέσα από διάλογο	2 ώρες	Μετά τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να αναλύουν και να υποστηρίζουν τις θέσεις τους μέσα από διάλογο	Debate εν καιρώ πανδημίας: «να ανοίξουν οι χώροι πολιτισμού ή όχι; Ιδού η απορία»
13	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Γνωστικού περιεχομένου	Επέκτασης	Ανάπτυξης - Οι μαθητές θα αναπτύξουν τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες μέσω της δημιουργίας της δικής τους αφίσας	2 ώρες	Πριν τη θέαση	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να εργάζονται ομαδικά και να δημιουργούν τη δική τους αφίσα	Φτιάχνοντας τη δική μας αφίσα
14	Χορός	Γνωστικού περιεχομένου	Επέκτασης	Κατανόησης - Οι μαθητές θα κατανοήσουν τον ρόλο που μπορεί να παίξει η τεχνολογία στην εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	4 ώρες	17, 38, 29	Οι μαθητές θα έχουν κατανοήσει το ρόλο που μπορεί να παίξει η τεχνολογία στην εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Ένα “διαφορετικό” μάθημα
15	Ο άνθρωπος στην πανδημία	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας	Κατανόηση - Να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία επικοινωνίας στη ζωή των ανθρώπων	4 ώρες	32,25, 27	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοούν τη σημασία της επικοινωνίας και να βρίσκουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας σε κρίσιμες περιόδους.	Ο άνθρωπος ως κοινωνικό ον

16	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας	Κατανόηση - Να κατανοήσουν οι μαθητές τα σχήματα λόγου Επέκταση - Να εφαρμόσουν όσα έμαθαν και να δημιουργήσουν δικές τους παρομοιώσεις.	4 ώρες	20	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοούν το σχήμα λόγου της παρομοίωσης και να δημιουργούν δικές τους παρομοιώσεις.	Παρομοιώσεις
17	Ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικής επεξεργασίας	Κατανόηση - Να κατανοήσουν οι μαθητές το ρόλο της τέχνης στην πανδημία	30'	31,32, 33,34, 35,36	Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοούν το ρόλο που παίζει η τέχνη σε κρίσιμες περιόδους, όπως η πανδημία.	Τελικά ποιος ο ρόλος της τέχνης στην πανδημία;

7. Εκπαιδευτική αξιοποίηση: Ενδεικτικά φύλλα εργασιών

Φύλλο εργασίας 1

Αφίσα

Παρατηρήστε προσεκτικά την αφίσα της ταινίας «Η τέχνη σε καραντίνα;»

Συζητήστε σε ομάδες τα παρακάτω:

- Τι νομίζετε ότι δείχνει η αφίσα;
- Σε ποιο χώρο πιστεύετε ότι έχει τραβηχτεί η φωτογραφία; Για ποιο λόγο έχει επιλεγθεί το συγκεκριμένο σημείο;
- Τι σχέση έχει ο τίτλος με την εικόνα που βλέπουμε;
- Για ποιο λόγο πιστεύετε ο τίτλος είναι γραμμένος σε μορφή ερώτησης; Τι καταφέρει με αυτόν τον τρόπο;
- Τι σκέφτεστε όταν διαβάζετε τον τίτλο; Τι θα απαντούσατε στην ερώτηση που θέτει;
- Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι υπάρχει το λουκέτο; Τί σημαίνει για σας η απεικόνιση του λουκέτου στο αρχαίο θέατρο;
- Τι υπάρχει πάνω στο λουκέτο και γιατί πιστεύετε έχει τοποθετηθεί εκεί;
- Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ποιο πιστεύετε θα είναι το περιεχόμενο της ταινίας;

Φύλλο εργασίας 3

«Ο μέρμηγκας» Μάνος Λοΐζος

*Ένας μέρμηγκας κουφός με πήρε απ το χέρι
Είμαι λέει ο πιο σοφός σ' ολόκληρο τ' ασκέρι*

*Και τα μικρά του τα μερμηγκάκια
χειροκροτάνε μ' ενθουσιασμό
εν δυο προσκυνάμε,
εν δυο πολεμάμε,
εν δυο δεν πεινάμε*

*Τα βολεύεις μια χαρά σπουδαίο μου μυρμήγκι
όμως πρόσεχε καλά τ' ωραίο σου λαρύγγι*

*Και τα μικρά του τα μερμηγκάκια
χειροκροτάνε μ' ενθουσιασμό
εν δυο προσκυνάμε,
εν δυο πολεμάμε,
εν δυο μα πεινάμε*

*Πριν προλάβω να του πω το σύστημα ν' αλλάξει
πλάκωσε όλο το χωριό το μέρμηγκα να χάψει*

*Και τα μικρά του τα μερμηγκάκια
χειροκροτάνε μ' ενθουσιασμό
εν δυο προσκυνάμε,
εν δυο μα πεινάμε,
εν δυο θα σε φάμε!*

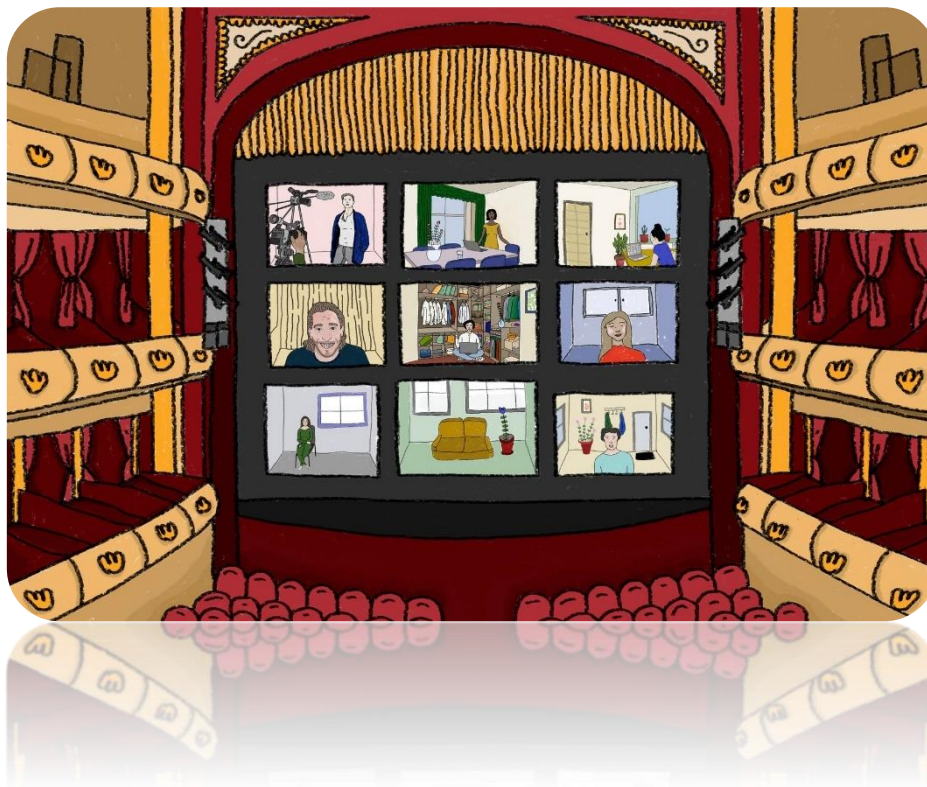
Στην ταινία ο μουσικός επιλέγει να μας τραγουδήσει με την κιθάρα του «Τον μέρμηγκα»

- Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι επιλέχθηκε το συγκεκριμένο τραγούδι;
- Για ποιο λόγο επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος καλλιτέχνης;
- Πώς πιστεύετε συνδέετε το τραγούδι αυτό με τους καλλιτέχνες και την πανδημία;
- Στις συνθήκες της πανδημίας ποιόν αντιπροσωπεύουν α)τα μερμηγκάκια, β)τον μέρμηγκα, γ)το σύστημα;
- Στο πρώτο ρεφρέν τα μερμηγκάκια δηλώνουν ότι «δεν πεινάνε» ενώ στο επόμενο δηλώνουν ότι «πεινάνε» και στο τέλος ότι «θα σε φάμε». Τι μπορεί να σημαίνει για τους καλλιτέχνες αυτοί οι στίχοι; Γιατί πιστεύετε αισθάνονται έτσι;

Φύλλο εργασίας 4

Αρχαίο Θέατρο μέσω διαδικτύου

Σε αυτό το σημείο ο Νίκος μοιράζεται μαζί μας ότι παρακολούθησε ένα διαδικτυακό σεμινάριο για το πώς μια παράσταση μπορεί να γίνει μέσω zoom

- Πώς φαντάζεστε ότι θα ήταν αυτή η παράσταση;
- Θα σας φαινόταν ενδιαφέρον να παρακολουθήσετε μια θεατρική παράσταση διαδικτυακά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας
- Τι διαφορετικό θα είχε από μια συμβατική θεατρική παράσταση;
- Πώς η τεχνολογία διευκολύνει τη επιβίωση του θεάτρου την περίοδο της πανδημίας;
- Γιατί πιστεύετε ότι το (Αρχαίο) θέατρο είναι τόσο σημαντικό ώστε να θέλουμε να το διασώσουμε την περίοδο της πανδημίας;

*Πρόσθετη δραστηριότητα

Με αφορμή το συγκεκριμένο απόσπασμα αξιοποιήστε τη διδασκαλία του μαθήματος “Ελένη” του Ευριπίδη και ανεβάστε τη δική σας θεατρική παράσταση διαδικτυακά, παρουσιάζοντάς τη σε άλλα σχολεία διαδικτυακά.

8. Διαδικασία παραγωγής και υλοποίησης

Στην παραγωγή της ταινίας πήραν μέρος έξι άτομα. Πιο συγκεκριμένα πήραν μέρος τρεις φοιτητές: η Καπετανγιώργη Δέσποινα-Μελίνα, η Καρδαμήλα Ευηλένα, ο Παπανικολάου Αλέξανδρος και τρεις καλλιτέχνες για τις συνεντεύξεις.

Συνεντευξιαζόμενοι	
Πρόσωπα	Δράση
Φιλίππα Ζόγκα	Χορογράφος
Νίκος Τσιμάρης,	Ηθοποιός
Παύλος Κιουρτσής,	Μουσικός

Με αφορμή τα βιώματα των τελευταίων χρόνων και τα ερεθίσματα που εκλαμβάναμε την περίοδο της πανδημίας εμπνευστήκαμε το θέμα της ταινίας. Ακολούθησε αναζήτηση πληροφοριών και στοιχείων στο διαδίκτυο και ένας πρώτος σχεδιασμός της ταινίας. Έπειτα, αναζητήσαμε ήρθαμε σε επαφή με καλλιτέχνες του χώρου οι οποίοι θα ήταν πρόθυμοι να συνεργαστούν για την υλοποίηση της ταινίας. Ιδιαίτερη δυσκολία αντιμετωπίσαμε σχετικά με τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων εξαιτίας της καραντίνας και των απαραίτητων μέτρων που έπρεπε να ληφθούν.

Ο χρόνος που επενδύθηκε για το σχεδιασμό, την υλοποίηση ήταν: 8 ώρες για τον σχεδιασμό, 5 ώρες για τις λήψεις των συνεντεύξεων, 10 ώρες μοντάζ-επεξεργασία ταινίας.

Σταδιακά, δημιουργήσαμε το storyboard το οποίο αποτέλεσε έναν απαραίτητο οδηγό για την υλοποίηση της ταινίας και το σπικάζ της ταινίας για την προβολή των υπόλοιπων πλάνων.

Για την οργάνωση των συνεντεύξεων προσπαθήσαμε να επιλέξουμε μέρη στα οποία δραστηριοποιούνται. Έπειτα, συγκεντρώσαμε τον κατάλληλο τεχνικό και υλικό εξοπλισμό. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν: Κάμερα:NIKON D5100, Κάμερα: CANON EOS 100D, Μικρόφωνο : SHOTGUN MICROPHONE, CANON, Τρίποδο, Κάμερα: Panasonic Lumix DMC-GH3, Portable recorder: Zoom H1n , Μικρόφωνο voiceover: Rode NT2-A.

Έπειτα, για την εισαγωγή και επίλογο της ταινίας αναζητήσαμε και επιλέξαμε από το διαδίκτυο βίντεο και αποσπάσματα που να σχετίζονται με το θέμα και τα συνθέσαμε μαζί με την κατάλληλη μουσική και σπικάζ.

Τέλος για την δημιουργία της αφίσας επεξεργαστήκαμε τη φωτογραφία που τραβήξαμε με την κάμερά μας με εφαρμογές ελεύθερες στο διαδίκτυο όπως: Canva/Photo Editor | BeFunky: Free Online Photo Editing /Go Art. Για την πρώτη (πρόχειρη) επεξεργασία κάποιων συνεντεύξεων Adobe Premiere Pro - Video Editing Software. Για τη δημιουργία της ταινίας και τρέιλερ-επεξεργασία βίντεο χρησιμοποιήσαμε τα προγράμματα: DaVinci Resolve 17 /Reaper 6

Συμπεράσματα

Παρά τις δυσκολίες που προέκυψαν λόγω των συνθηκών της καραντίνας, οι στόχοι επιτεύχθηκαν καθώς τόσο η δημιουργία της ταινίας όσο και ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός γύρω από αυτή στέφθηκαν από επιτυχία. Το κομμάτι των συνεντεύξεων θα είχε άλλο χειρισμό αναφορικά με τον ήχο με τον τρόπο διεξαγωγής της συνέντευξης, καθώς μία συνέντευξη με κάμερα μπορεί να προκαλέσει άγχος στον

συνεντευξιαζόμενο. Αν δεν υπήρχαν εμπόδια λόγω της καραντίνας, ενδεχομένως, να προσθέταμε κάποιες συνεντεύξεις καλλιτεχνών κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών (σαν ρεπορτάζ).

Παρόλα αυτά, η δημιουργία της ταινίας αποτέλεσε μια σημαντική εμπειρία στην εκπαιδευτική μας πορεία, η οποία μας έφερε σε επαφή με τεχνικές σκηνοθεσίας, μοντάζ και δημιουργία δραστηριοτήτων σχετικές με το εκπαιδευτικό ντοκιμαντέρ.

Διαδικτυακές πηγές

- Alexandros Maragos. (2018, Φεβρουάριος 20). City of Athens - A Portrait of a Changing Metropolis [Video]. YouTube. <https://youtu.be/9Dm57Ed-2KU>
- Alexandros Maragos. (2020, Μάιος 14). Athens: The New Omonoia Square [Video]. YouTube. https://youtu.be/6osON_n8_JU
- Amalia Kovaïou. (2020, Απρίλιος 19). Lockdown in Athens by Amalia Kovaïou [Video]. YouTube. <https://youtu.be/WRq3JZ5Cyqs>
- Δημητρής Μερσεσεντζής. (2020, Οκτώβριος 10). lockdown in athens [Video]. YouTube. https://youtu.be/FQVq_XhZnig
- Eleni Maliota. (2020, Μάρτιος 30). Nikos Spiliotis - Homeworld | Epic Copyright Free Music [Video]. YouTube. <https://youtu.be/zTtPZPmUtYE>
- EPT A.E.. (2020, Μάρτιος 12). Ανακοινώσεις Σωτήρη Τσιόδρα εκπρ. Υπ. Υγείας για θέματα κορονοϊού | 12/03/2020 | EPT [Video]. YouTube. <https://youtu.be/xg6RHz-nYak>
- EPT A.E.. (2020, Μάρτιος 22). Διάγγελμα Πρωθυπουργού-Απαγόρευση άσκοπης κυκλοφορίας από αύριο στις 6 το πρωί | 22/03/2020 | EPT [Video]. YouTube. <https://youtu.be/D6rx6U17QL8>
- euronews (στα ελληνικά). (2020, Δεκέμβριος 31). 31 Δεκεμβρίου 2019: Η Κίνα ενημερώνει την ΠΟΥ για την Covid-19 [Video]. YouTube. <https://youtu.be/uoVrExUrIoE>
- FTR Dance Academy. (2020, Ιούλιος 17). Σντράκι Show Dance [Video]. YouTube. <https://youtu.be/q09bT4f73hg>
- Πανελλήνιος Μουσικός Σύλλογος. (2020, Μάιος 31). Συνεχίζουμε Μαζί, Δυνατοί! (spot για συλλαλητήριο 03/06/2020) [Video]. YouTube. https://youtu.be/K-lQ3D8Sy_E
- Πανελλήνιος Μουσικός Σύλλογος. (2021, Μάιος 29). Ένα χρόνο μετά, οι καλλιτέχνες στην επίθεση [Video]. YouTube. <https://youtu.be/QmhfQ3mLCSs>
- Paris Mantopoulos. (2018, Νοέμβριος 26). trailer 2 Jekyll & Hyde - Ομάδα Θεάτρου και χορού MoveInContact [Video]. YouTube. <https://youtu.be/xbX0pxP9H6w>
- Support Art Workers Gr. (2020, Μάιος 11). Support Art Workers- Athens, Greece [Video]. YouTube. <https://youtu.be/Nohbl4nI4DI>
- ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ. (2020, Ιούνιος 5). Πανκαλλιτεχνικό Συλλαλητήριο ΣΕΗ-ΠΜΣ-ΣΕΧΩΧΟ, 03/06/2020 [Video]. YouTube. <https://youtu.be/ptVGKeU-WFY>
- thanasis Kartalis Ths. (2020, Ιούνιος 2). Lockdown in Athens. Mavic 2 pro April 2020 Greece [Video]. YouTube. <https://youtu.be/N4-7k3qwNdw>
- This is Athens. (2020, Μάιος 8). Athens during lockdown [Video]. YouTube. <https://youtu.be/t8VsyBDl4pw>

Πίνακας ταινίας

Τίτλος ταινίας	Η τέχνη σε καραντίνα;
URL ταινίας	https://www.youtube.com/watch?v=vMxf80JEA8
Τρέιλερ ταινίας	https://www.youtube.com/watch?v=UKSIS4Ffn5M
Είδος ταινίας	Κοινωνικό-Πολιτιστικό Ντοκιμαντέρ
Χώρα	Ελλάδα
Έτος	2021
Διάρκεια σε λεπτά	17 λεπτά
Πρωταγωνιστές	Φιλίππα Ζόγκα, Χορογράφος Νίκος Τσιμάρας, Ηθοποιός Παύλος Κιουρτσής, Μουσικός
Γλώσσα	Ελληνικά
Υπότιτλοι	Όχι
Ηλικιακή ομάδα	Μαθητές Γ Γυμνασίου (15 χρονών)
Τόπος	Αθήνα-Καβάλα
Τίτλος ΠΜΣ	Επιστήμες της αγωγής - Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών
Τίτλος μαθήματος	Εργαστήριο δημιουργίας εκπαιδευτικής ταινίας για τη σχολική δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευση
Όνομα διδάσκοντος	Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός
Εκπαιδευτικό θέμα	Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid 19 στην τέχνη (πολιτισμό)
Σύνδεσμοι σε άλλες πηγές σχετικές με το θέμα της ταινίας	https://potha.gr/